www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 269. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 18. падолиста, 1927.

VOL. XXXV. No. 269. Jersey City, N. J., Friday, November 18, 1927. THREE CENTS.

THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF ILLINOIS

МАЙНЕРСЬКА ДЕЛЄҐАЦІЯ В ҐУБЕРНАТОРА ФИШЕРА

ҐУБЕРНАТОР ОБІЦЮЄ РОЗСЛІДИТИ ЖАЛОБИ.

ГАРИСБУРҐ, ПА., 16. падолиста. — У пенсилвенійського ґубернатора Фишера зявилася делеґація Американської Федерації Праці, вибрана на питсбурській конференції в справі положення майнерів мягкого вугля, та предложила йому широкий меморіял про захованне стейтових урядників у страйку майнерів мягкого вугля.

Делеґація заявила, що стейтова поліція заховується так, немовби вона була на службі не держави, але праватних підприємців. Ґубернатор обіцяв розслідити зажалення делеґації.

Делеґація виїхала на побачення з президентом Кулиджом.

УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАХОПЛЕННЯ МАЄТКУ НЕПОСЛУШНОГО СВІДКА.

АЛЕ НЕ МОЖЕ ДІСТАТИ СВІДКІВ ЗЗА ГРАНИЦІ.

ВАШИНҐТОН, 16. падолиста. — Переслухання перед великою лавою присяжних судців у справі натиску приватного детективського бюра Бернса на малу лаву присяжних, що розглядала позов уряду проти Фола й Синклера за обман, ведеться далі. Тепер бюро Бернса старається зменшити вартість зізнань Мекмолина, який, будучи на службі бюра, порозумівався з урядом.

Федеральний уряд постарався нині о приказ від федерального суду заарештувати маєток Гарі Блекмера, що мав станути як дуже важний свідок проти Фолла й Синклера, але пропав без вістки. Уряд має докази, що він находиться поза границями краю, що він знає про завізванне на суд, але не хоче ставитися. Уряд хоче примусити його арештом маєтку до повороту до краю.

ЗА УРЯД ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН, 16. падолиста. — Краєвий демократичний комітет постановив відбути дня 12. січня слідуючого року величаве свято згоди. Свято відбудеться в Вашинґтоні, і матиме на цілі підчеркнути єдність демократів.

Суспільні діячі, що приглядаються публичній опінії, кажуть, що опінії фармерів щодо виборів у 1928. році розділені між Смитом як кандидатом демократичної партії та Кулиджом як кандидатом републиканців.

Конгресмен Вуд виступив з публичною заявою, що на случай, якби краєва конвенція републиканської партії не могла погодитися на одного кандидата, але розбилася на кілька груп, то президент Кулидж буде примушений партією ставати ще раз до виборів.

МЕКСИКО ОБЖАЛОВУЄ ҐАЗЕТИ ҐЕРСТА.

МЕКСИКО, 16. падолиста. — Мексиканський уряд заграничних справ видав публичну заяву про американські ґазети Герста, які від якогось часу стараються доказати, що мексиканський уряд веде пропаґанду проти політики американського уряду в Нікараґві та що він піддержує большевиків у їх пропаґанді проти американського уряду.

Мексиканський уряд каже, що всі документи, подані ґазетами Герста, підроблені, та що ґазети про се знають, але містять їх безсоромно, бо Герстови ходить о втягненне Америки в війну проти Мексика.

БОРОТЬБА ДВОХ ЖІНОК ЗА ТРУПА ВБИТОГО ВИНАХІДНИКА.

ҐАЙЛЕНДС, Ню Джерзі, 16. падолиста. — Нині відбулися тут похорони винахідника Герберта Майстеркнехта, котрий послідного покеділка погиб від револьверових куль підчас телефонічної розмови зі своїм адвокатом. За виновником убийства, яким має бути клівлендський мешканець Шрайбер, брат жінки вбитого, шукає поліція; у Трентоні арештовано якогось чоловіка, про якого думали, що се Шрайбер, але сей скоро доказав, що він хто инший.

Тимчасом за тіло Майстеркнехта розвелася боротьба між двома женщинами, з котрих кожда каже, що вона є правною женою покійного. Перша пані Майстеркнехтова, що жила зі своєю дочкою в Йонкерсі, видала через свого адвоката правке остереження другій пані Майстеркнехтовій, уродженій Шрайберівній, щоби вона не робила їй ніяких перешкод у похоронах. Тіло забрала справді перша пані Майстеркнехтова, але друга теж їхала автом за тілом на цвинтар, де обі жінки раз плакали, то знова кпили собі з жалю другої.

ГРАВ І ПРОГРАВ.

НЮ ЙОРК, 16. падолиста. — Перед стейтовим судом ставала тут шайка опрішків, зложена з 4 людей, які дня 28 липня напали на крамницю нюйорського купця Бидоніса, забрали з його каси 55 долярів, а опісля його самого вбили. Трох виновників призналося до меншої вини та в сей спосіб вратувалися від шибениці. Провідник шайки, 21-літний Томас Гайленд, який власне мав вбити Бидоніса, заявив своїм товаришам, що він волить піти на електричне крісло, як гнити в кримінали. Він відмовився признатися до вини та був поставлений на суд. Присяжні признали його винуватим убийства першого степеня за яке належиться кара смерти.

АНҐЛІЙСЬКІ ЖІНКИ СТАЮТЬСЯ ГАРНІШІ.

ЛОНДОН. — Лікарі, що є урядниками здоровля в однім з лондонських шпиталів, прийшли до переконання, що анґлійські жінки є тепер о много гарніші, як 20 літ тому назад. Їх красі не перешкаджає обставина, що їх руки й ноги є тепер довші як передше. Розвиткови їх краси, після гадки тих лікарів, сприяють лучші життєві обставини, які дозволяють на повний їх розвиток.

ФРАНЦІЯ НЕ ПРОТИВИТЬСЯ ЗЛУЦІ АВСТРІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ПАРИЖ, 15. падолиста. — Французькі консервативні круги приготовані є на злуку Німеччини й Австрії, а також Угорщини. Після гадки часопису „Ехо де Паріс", така злука наступить у протягу двох літ. Замітною річчю є теперішній настрій у Франції відносно сеї злуки. Колиб хто згадав про сю злуку кілька літ тому назад, у французькім парляменті піднятоби страшний крик обурення. Тепер містять французькі часописи без ніякого здивування телеґрафічні вістки, що в часі розмови німецького канцлера Маркса з австрійським премієром д-ром Зайплем висказав Маркс свій погляд, що злука Австрії, Німеччини й Угорщини є конечною, бо їх вимоги до европейських держав є ті самі а також їх політика відносно Ліґи Націй через таку злуку сконсолідується. Французька опінія уважає тепер таку злуку за цілком льоґічну. Заповіддю такої злуки є вже тепер обставина, що від січня 1928 не потреба буде ніяких пашпортів ані консулярних віз, щоби перейти з Австрії до Німеччини й навідворот.

ЛИТОВЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ УТИСКУ СВОЇХ ЗЕМЛЯКІВ У ВИЛЕНЩИНІ.

Филаделфійські Литовці ухвалили слідуючий протест проти гнету Поляками своїх земляків у Виленщині:

„Ми Литовці, горожане Злучених Держав Америки, мешканці міста Филаделфії, зійшовшися у галі св. Юрія дня 13. падолиста 1927 року, протестуємо як найенерґічнійше проти польського правительства за послідне варварське переслідування наших земляків, Литовців, у виленській окрузі. Рівночасно просимо цивілізований світ, щоби постарався, щоби не лише залишено переслідування, але щоби Вильна й всі округи, які Польща безправно й підступом вирвала Литві, чимскоріше звернено тій послідній, якої дійсною столицею є Вильна".

Зборами уповноваснені, підписуються:

Вінкас Тамашаутіс, Юозапас Туравекас, Анна Брузгіс, Она Ліепене, Валерія Ґнеіщіц, Болеславас Сарецвікус, Антонас Кчузанавскас, Пятрос Орешко, Касіс Скапарас, Старіс Байрунас, Петер Янелювос.

УКРАЇНЦІ ВИСТУПЛЯТЬ НА ВЕЛИКОМУ КОНЦЕРТІ РІЖНИХ НАРОДНОСТЕЙ.

У суботу, дня 19. падолиста, відбудеться у Фелдмен Одіторіюм, у Кертис Гай Скул, на розі Гемилтон Евню та Ст. Маркс Плейз, у місті Ст. Джордж, на Стетен Айленді, Ню Йорк, величавий Фестин Народів та космополітичний концерт. Концерт устроює Торговельна Палата Стетен Айленда. Концерт величезний, бо складається з 17 точок, з котрих декотрі мають по кілька частий. Виступлять на ньому такі народности: Українці, Німці, Анґлійці, Шведи, Голяндці, Литовці, Поляки, Москалі, Італійці, Румуни, Норвежці, Шотлянді.

Українців буде репрезентувати Український Хор Лисенка з Джерзі Сіті, Ню Джерзі, під управою гр. Андрія Гели. Хор складається з 50 членів, які вже відомі зі свого вишколення та які вже пописувалися не раз на подібних виступах. Хор відспіває вязанку українських народних пісень.

До комітету, що влаштовує такі концерти, належуть від Українців: гр. А. Гела, гр. Д. Галичин, гр. В. Зягаєвич та Хор Лисенка.

Початок концерту точно о год. 8. вечером. Вступ на всі місця $1.00.

ПОЛЬСЬКИЙ КОНЗУЛЯТ У ВИННІПЕҐУ.

„Український Еміґрант", що виходить у Галичині, пише, що від 1 січня, зглядно від 1 квітня 1928, відмикається знова польський конзулят у Вінніпеґу, в Канаді.

КАНАДА ЗВЕРНУЛА СКОНФІСКОВАНЕ АВСТРІЙСЬКЕ МАЙНО.

Канада звернула расеквестроване підчас війни майно Австрії на основі королівського розпорядження, оголошеного 26 жовтня. Королівське розпорядження з того року потвердило угоду між Канадою й Австрією, яку 18 листопада минувшого року підписали в Лондоні канадійський міністер справедливости Ляпойнт і австрійський посол в Лондоні, барон Франкенштайн. В злуці з тою справою був недавно барон Франкенштайн в Отаві й мав конференції з деякими представниками правительства. Кажуть, що Канада заплатила 87 процент із суми, яка прийшла з ліквідації майна, що належало до австрійських горожан. Сума, яка прийшла з тої ліквідації, виносила приблизно $750,000. Канада заспокоїла всі претенсії Канадійців до відшкодовання від Австрії й виплату тих претенсій відтягнено від суми, що належалася Австрії з ліквідації майна.

СТРАШНІ ЧИСЛА.

Польський віцеміністер судівництва Цар заявив недавно, що дня 1. вересня ц. р. було в польських тюрмах загалом 27.213 вязнів. З того 11.326 цебто майже половина, сидить у слідчім арешті, дожидаючи кінця слідства або акту обвинувачення.

ЖИДИ ПРЕДСКАЗУЮТЬ ВИБУХ ВІЙНИ НА МАЙ 1928 Р.

ЛОНДОН, 14. падолиста. — На зборах британійських Жидів Базил Стюарт говорив про пророцтва „Великої Піраміди". Він заявив, що на тій піраміді, у виді ґеометричних формул представлено в хронольоґічнім порядку світову історію. Також і Велика Війна, що вибухла у 1914 р., була зазначена на піраміді. Вибух слідуючої війни предсказано на тій піраміді на день 28 мая 1928 р.; ся війна має тревати через 8 літ, тобто до 16. вересня 1936 р.

„Знаки", які заповідали минулу війну, говорив Стюарт, є майже ті самі, що предсказують новувійну. З тої війни вийде Англія й її кольонії побідниками, подібно як і землі, що належать до Жидів. Совітська Росія перестане цілком істнувати. Сій війні будуть товаришити землетруси, виливи рік і бурі, яких ще не було на світі." Таке пророкують Жиди й „Велика Піраміда". Велике однак питання, чи всьо то сповниться. Були вже й такі, що пророкували конець світа, одначе їх пророцтва не сповнилися й вони лише скомпромітувалися. Були теж пророки, що пророкували большевикам вже давно повну загладу, а вони, мимо того, ще досі тримаються.

ЧАСОПИС У 54 МОВАХ.

МОСКВА. — З нагоди ювилейних торжеств у Москві вийшов там часопис у 54 мовах, який видав комітет національних меншостей. Відбулося також заложення уґольного каменя під будову „Палацу національностей". Ся будівля має бути готова за два роки.

„КСЬОНДЗ ІЛЬКУФ" ДАЄ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ.

ВАРШАВА. — Галицький хрунівський посол „кс. Ількуф", що то хвалив прилучення Галичини до Польщі, дає про себе знати. Занюхавши, що вибори до польського сойму вже не за горами, хоче він звернути на себе увагу й тому переслав польському правительству пропамятне письмо, у якім протестує проти протиукраїнської кампанії правих польських партій. „Кс. Ількуф" просить правительство Пілсудського, аби воно виступило проти сеї кампанії.

ЗАОЧНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Наркомос затвердив положення про заочні курси української мови та українознавства. Завдання курсів — допомогти робітникам і селянам та службовцям вивчити поза школою українську мову та українську культуру. Передплачувати лекції заочних курсів можуть лишень ті особи, які мають хоч аб елементарне підготування з української мови. Особи, які закінчать курси, мають складати іспит в центральній або окружній іспитовій комісії, після чого видаватиметься посвідчення. Курси розраховано на 3.000 чоловіка.

НАРОДНО-СЕЛЯНСЬКА ПАРТІЯ ГРОЗИТЬ БРАТІЯНУ

9 НЕЗАЛЕЖНИХ ЧАСОПИСІВ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗНЕСЕННЯ ЦЕНЗУРИ ПРЕСИ.

БУКАРЕШТ, 16. падолиста. — Увільнення Манойлеску заострило ще боротьбу поміж премієром Братіяну а Народно-Селянською партією. Професор Йорга, оден з провідників Селянської партії заявив, що боротьбу, яку розпочато з премієром Братіяну в часі процесу Манойлеску, перенесеться тепер до румунського парляменту.

Довідавшися про се, заборонив Братіяну збори Селянської Партії, які маються відбути в слідуючу неділю в Букарешті. Маню, провідник опозиції заявив, що Селянська Партія не послухає заборони Братіяну й таки відбуде свої збори. Колиби Братіяну схотів силою розігнати збори, тоді розпічнеться горожанська війна.

9 незалежних опозиційних часописів зажадало від правительства безпроволочного знесення цензури преси через те, що така цензура спричинює поширення усяких неправдивих вістей і викликує непотрібне замішання. Протестуючі часописи говорять дальше, що правительство дурить тільки себе, коли думає, що цензура преси успокоїть розбурханий край.

БОЛЬШЕВИКИ ВІДІБРАЛИ ШАЛЯПІНОВИ ЙОГО ПОСІЛЛЯ КОЛО МОСКВИ.

СТАЛОСЯ СЕ ЗА ТЕ, ЩО ВІН ДАЄ ФІНАНСОВУ ПОМІЧ ПРОТИСОВІТСЬКИЙ ЕМІҐРАЦІЇ.

МОСКВА, 16. падолиста. — Федор Шаляпін, звісний російський співак, стратить право уживання свого малого посілля у Владимирі, коло Москви, яка складається з дому й городу.

Президія Центрального Екзекутивного Комітету Совітської Республьскої видала саме розпорядок, яким відбирається Шаляпінови це посілля. У серпні відібрано Шаляпінови титул „народнього мистця", а небаром потім відкликано розпорядок, яким привертало йому його майно у ярославській ґубернії. Усі згадані кари спіткали Шаляпіна за те, що він підпирає фінансово російську протисовітську еміґрацію.

ПІВНІЧНА ІРЛЯНДІЯ ВІДМОВИЛА ПРАВА ГОЛОСУ ЖІНКАМ.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ОБІЦЯЄ ОДНАК ДАТИ ПРАВО ГОЛОСУ ЖІНКАМ, КОЛИ АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗРОБИТЬ ТЕ САМЕ.

БЕЛФЕСТ, Північна Ірляндія, 16. падолиста. — Парлямент Північної Ірляндії, що є цілком віддільним краєм від Полудневої Ірляндії зі столицею Дабліну, відмовив права голосу жінкам, що мають 21 літ. Сталося се при голосуванню над законопроєктом посла Й. Девліна, який признавав жінкам право голосу. Сей законопроєкт повалено 25 голосами проти 14.

Премієр Крейґевон заявив однак, що його правительство внесе пізніше у парляменті законопроєкт, яким зноситься пропорціональне голосування. До сього законопроєкту влучить правительство рівночасно другий законопроєкт, надаючий право голосу жінкам під умовою, що те саме станеться у британськім парляменті.

ОПЕРАЦІЯ ПРИВЕРТАЄ МОВУ АМЕРИКАНСЬКІЙ ЖІНЦІ.

ВІДЕНСЬКИЙ ДОКТОР ДОКОНАВ СЬОГО, ЧОГО НЕ МОГЛИ ЗРОБИТИ 29 АМЕРИКАНСЬКИХ ДОКТОРІВ.

ЛОНДОН, 16. падолиста. — Анґіта Луз, яка в протягу 18 місяців не могла цілком говорити й терпіла страшні болі голови, відзискала назад мову й не відчуває вже ніяких болів голови. Своє поздоровіння завдячує вона віденському оператови, докторови Глясови, який перевів удачну операцію у її носі. Панну Луз лічили безуспішно 29 лікарів у Ню Йорку, Филаделфії й Лос Енджлос. Згадана Анґіта Луз вертає саме зі своїм чоловіком Джаном Емерсоном до Америки на кораблі Меджестик.

ЕСПАНІЯ ВВИДЕ НАНОВО ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

АНГЛІЯ Й ІТАЛІЯ ОБІЦЯЛИ ПОПЕРТИ Й ДОМАГАННЯ ДО МІСЦЯ У РАДІ ЛІҐИ НАЦІЙ.

МАДРИД, 16. падолиста. — Еспанія рішила взяти наново участь у нарадах Ліґи Націй. Прімо де Рівера буде її делеґатом на найблизшім засіданню Ліґи Націй, що відбудеться у грудні.

Зміну становища Еспанії відносно Ліґи Націй спричинила обітниця Анґлії й Італії, що попруть її домагання до одержання сталого місця у Раді Ліґи Націй.

ОСТРОВ КАПРІ БУДЕ МАТИ ВЛАСНУ ПРИСТАНЬ.

МЕШКАНЦІ ОСТРОВА В РОЗПУЦІ, БО СТРАТЯТЬ СВІЙ ОДИНОКИЙ ЗАРІБОК.

РИМ, 16. падолиста. — Малий островець Капрі, правдиве чудо Европи, а може й цілого світа, одержить незадовго свою власну пристань. Відтепер усі туристи будуть могли пароходом дістатися з Неаполю до острова й висісти на суху, без пересідання на малі човна, як се діялося до тепер.

Одначе двайцять рибаків, що своїми човнами перевозили туристів до острова, попали у розпуку, бо стратять свій головний зарібок.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1919

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЕ ШУКАТИ ПРИЧИНИ

В послідних часах можна завважити нові спроби, звернені до розбиття нашого народнього життя в Америці і то головно того, що звязане з національним табором. Пішла нагінка не тільки з боку інтернаціоналістів себто „червоних", але й з боку тих, що рахуються націоналістами. Пішов наступ на загально народню організацію Обєднанне, посипалися наклепи на поодиноких тутешніх діячів. Річ природна, що з тим всім вести полеміки годі по тій причині, що в тім всім нема ні сліду якоїсь ідеї чи думки, а тільки особисті напади. Тому обмежимося тепер тільки до цего, що спробуємо проаналізувати причини цего обзору.

Бож не один з нас буде дивуватися, чому це так нападають нині на Обєднанне. Зібрало воно і вислало до краю за послідні три роки понад $51.000. Зібрало їх через те, що біля Обєднання згуртовано патріотичний, жертволюбивий і свідомий елемент та тому, що з рамени Обєднання майже кождої неділі цілими роками розїзджаються люде по вічах і ще в той спосіб піддержують серед мас патріотичного духа та жертвенність. І коли Обєднанне не притягнуло ще досі до себе всієї маси американської іміграції, коли його не попирають ще многі, коли бунтуються проти його роботи, то причини треба шукати в першу чергу в тім, про що говорить безсмертний наш геній Франко, коли говорить устами Мойсея, що „Проти власного свого добра ви бунтуєтесь завше" і „Як бугай бодете пастуха, що вам паші шукає".

Але є в нас ще друга категорія людей, яка веде боротьбу з Обєднаннєм. Ця категорія властиво одинока веде дійсну боротьбу, бо кидає калюміями на тих, що в звязку з Обєднаннєм хочуть піднести нашу іміграцію. Це ті люди, яких болить, що тут розвивається якась інституція, яка веде виключно народню роботу і про яку не можна сказати, що там покрали гроші, що там нема ідеї. І ото всі ті, що з цілими фамілиями засіли в народних домах, що не вирахувалися з гроша по банках чи місях, у яких організаціях касові рахунки не сходяться, почали наступ на Обєднанне, бо чують, що те Обєднанне стає в Америці між иншим ще й тою Інституцією, яка контролює все наше народне життя головно під моральним оглядом і не допускає до цего, щоби в нашім громадянстві повторилася та деморалізація, яку залишили нам всякі Народні Комітети і всі ті осібняки, що ще досі не „повираховувалися". Над ними всіми „вачує" тепер Обєднанне і це їх болить і лякає. Це й головні вороги Обєднання і калюміятори, які обкидають тепер грязю людей, що взялися глядіти їм на пальці.

І СУМНЕ І ПОТІШАЮЧЕ ПРО РІДНИЙ КРАЙ. — ТРЕБА ПОМОЧИ!

(Оригінальна допись до „Свободи").

II.

Коли до Галичини прийшла була в половині марта 1923 р. вістка, що рада чотирох (!) амбасадорів в Парижи (Лойд Джордж назвав її іронічно товариською сходкою до гри в карти) признала Східну Галичину Польщі*), то це викликало в цілім краю обурення, а дня 18 марта 1923 відбулася у Львові, на площі св. Юра, всенародна демонстрація проти того рішення при участи також представників північно-західних земель.

Підчас тої демонстрації відобрав старенький проф. Ю. Романчук від присутних присягу, котра звучала ось як:

„Ми, український народ — клянемося, що ніколи не годимося на панованне Польщі над нами і кожду нагоду використаємо, щоби ненавистне нам ярмо неволі зі себе скинути та злучитися з цілим українським народом в одній незалежній, соборній державі".

Бут то важний і історичний акт а обовязує він очивидно і доси всіх Українців під ярмом польським сущих, а також і тих Українців іміґрантів і еміґрантів, що походять з тих поневолених Поляками українських земель.

Та, на жаль, те почуте обовязку додержати ту присягу оходило якось на протязі трох місяців у деяких провідників **Трудової Партії** (тепер УНДО) і вони на своїм зїзді 21 мая 1923 переперли резолюцію, в котрій лише загальниками говориться про власну державність. Але та резолюція станула в дійсности **на ґрунті польської державности**, виставляючи постулят **національно-територіяльної автономії.**

Це була ярма резиґнація з боротьби о власну державність, явне спроневірення волі народу обявленій в актах з жовтня і падолиста 1918. і січня 1919.

На щасте поза границями Польщі полишився президент Західно-Української Національної Ради **др. Петрушевич**, представник нашої державної думки, котрий, не схиливши вниз прапора — зорґанізував коло себе „Закордонний Політичний Центр Західної України".

Він стоїть на становищи, що визвольна боротьба на західно-українських землях повинна далі вестися під прапором власної державности, відкидаючи якеб-то не було погодженне з української справи з Польщею. Він, яко президент З. У. Н. Ради (парляменту) уважає себе цілком слушно тим політичним чинником, який має право і обовязок заступати ту боротьбу перед зовнішним світом. Рівночасно не відмовляється він також від права і обовязку співділати при організації суспільних сил в краю для тої боротьби, та від співучасти у кермованню тими силами, полишаючи впрочім всі інші справи національного життя виключній компетенції відповідних орґанізацій в краю.

І власне впливови д-ра Петрушевича, його „Центра" та його орґану „Українського Прапору" треба приписати, що в лоні „Трудової Партії" повстала так звана **„Незалежка Ґрупа"**, котра на найблизшім зїзді цеї партії в квітни **1924 р.** переперла резолюції уложені в цілком всеукраїнськім державнім дусі та зносячі автономістичні постанови попереднього зїзду.

Між „трудовиками" повстало з часом взагалі більше ґруп, котрі остаточно з'єдинились на зїзді в липни **1925 р.** в „Українське Національно-Демократичне Обєднанне" (УНДО). На тім зїзді ухвалено ряд резолюцій, в котрих зазначено передовсім змаганне до **незалежної української держави.**

Дуже важні характеристичні є слідуючі резолюції:

„IV. Хотя сучасний устрій Радянської України не покривається з ідеольоґією УНДО-ня, — то всеж таки уважається **Радянську Україну етапом до соборної незалежної української держави**, яка зреалізується під напором свідомих мас усього українського народу.

„V. Яко одну з основ нашої орґанізації — УНДО уважає необхідним істнованне **за кордоном умандатованого представництва** західно-українських земель, яке в тісному звязку з краєм вестиме політичну акцію на міжнародній арені".

Так отже, як бачимо, початки „Обєднання" заповідалися дуже гарно а зосібна „Центр" президента Петрушевича дізнав великого морального скріплення.

Щодо інших партій — як радикальна та соціяльно-демократична то і вони стояли і стоять на самостійницькім ґрунті, а партія комуністична і сельробська зазначують в своїй пресі ще більше маркантно свою прихильність до Радянської України.

Та, як каже народна пословиця: „піп в дзвін — дідько в клепало"!

Привстиджені трохи „автономісти" почали поволи знову підносити голову, так, що коли десять місяців пізнійше, в **маю 1926**, зійшовся Центральний Комітет УНДО-я на засідание, то президія предложила йому проєкти програми і резолюцій, що представляли в замаскованій формі відновленне давної автономічної лінії. У всякому разі виказували ті проєкти приспособленне практичної політики УНДО-я до польської державности з одної сторони, а вороже відношенне до Радянської України — з другої.

Др. Т. **Окуневський** був навіть так відважний, що в одній часописи радив станути **на ґрунті польської державности,** захвалюючи так зв. „вірклікайтсзін" (змисл для дійсного, того що є).

Та стаття нікого не здивувала, хто лиш знає цілу „історію" цего „політика" і переміни, які він в своїм життю переходив.

Я зазначу, лиш, що коли його Москалі (через помилку!) вивезли підчас світової війни до Київа, то він там проповідав Наддніпрянцям, що вони повинні зречися всякої думки про свою державу а державтися Москви. З тої причини тамошні наші патріоти прямо уникали зносин із ним.

На зїзді УНДО, що відбувся в падолисті 1926 р. піднесено вістре проти Радянської України, а проти Польщі занято таке становище, яке момо опозиційних заяв в пресі викликало враження, що УНДО хилиться до політики накладування з польським урядом.

Така гра спричинила, що рішучі противники польонофільської політики виступили з УН-ДО-я і заложили нову партію, так звану **„Українську Партію Праці"**, на котрої чолі станув звісний письменник і політик, між иншим автор славної брошури **„Ішли діди на муки", Вячеслав Будзиновський.**

Те неясне становище стало причиною одної дуже сумної трагедії: Воно іменно розвязало руки одному політикови, що вже віддавна вів потихо зделки з Поляками, а тепер вже виступив явно як польонофіл. Говорю тут про покійного д-ра **Володимира Бачинського**, котрий великі заслуги поклав підчас боротьби за реформу виборчу в Австрії та взагалі на полі організації давної нац.-демократичної партії. Він аж заходив перенявся тим „вірклікайтсзін"-ом, про котрий писав др. Окуневський і уложив собі так ним прозваний **„зофортпрограм"**, то є програма, котру мали Поляки в тій хвилі, негайно виконати. Обіймала вона головно субсидії та пожички для ріжних банків і товариств з державного польського скарбу.

Хто знав близше його стан здоровля в тім часі, той знав, що ті всі його поїздки до Варшави і переговори з польськими шпіцами (Пілсудскі не допустив його до себе) були випливом розвиненого у високім степени алькоголізму. Остаточно вийшов скандал, власна партія д-ра В. Бачинського виреклася його, а він з розпуки попротинав собі в купели жили. Перед смертю написав бідний до свого брата, що „зі встиду" він собі відбирає життє.

Але той тяжкий промах угодовщини, зроблений впрочім в цілком хоробливім стані — не годен перечеркнути чверть століття його щирої народної праці...

Іван Наконечний.

*) Причинилось до того не мало застановлене три місяці перед тим Військовою Орґанізацією саботажної акції без дозволу і порозуміння з през. Петрушевичем.

Кохайте щиро правдоньку
І дасть вам Бог одрадоньку
Щасливого життя.
Леонід Глібів.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 20. падолиста, в Товариськім домі, під ч. 14 Maple Ave. Проситься членів не присилати вкладок дітьми або переділяти другим, але кождий член може прийти раз в місяць. Припоминається тим членам, що мають пушки, які були розіслані на сей мітінґ, бо муситься відіслати до Комітету Сиротинця. — К. Сідзінський, секретар.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, дня 20. падолиста, точно о 1-й год. пополудни, в гали українській при Третій і Карбон ул. Проситься кождого члена явитись і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Підгайний, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 20. падолиста, в неділю, зараз по Сл. Божій. Обовязком кождого члена явитись, бо є дуже важні справи до полагодження. Проситься тих членів, що ще не зложили жертви на Сиротинець, щоби зложили на сім мітінґу. — Мих. Волощук, предс.; Микола Ціцьк, кас.; Григ. Микало, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Уряд Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу вечером, 19. падолиста, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитись на сей мітінґ, бо маємо много важних справ до полагодження. — Уряд Товариства.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20. падолиста, о год. 2-ій пополудни при Somerset ул., під словенським костелом. Обовязком кождого члена є на сей мітінґ. явитись і вирівнати свої вкладки, щоби не наражатись на суспенду. Також пригадується тим членам, що ще не зложили нічого на Сиротинець, нехай сповнять свій обовязок на сім мітінґу, бо в грудні будуть поміщені імена всіх жертводавців, то щоб не забрало ні одного імени. Кождий нехай дає по змозі. Дальше повідомляється, що тепер приймається без оплати вступного до Братства і У. Н. Союза. Тому користайте з нагоди. — Петро Вергрин, предс.; Іван Туранський, кас.; Николай Попадюк, секр.

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ:

МАЛИЙ ТРАҐІК (5 ocib)	10 ц.
СЛІДАМИ ТАРАСА (8 ocib)	10 „
РУСАЛКА ДНІСТРОВА (7 ocib)	10 „
РІЗДВО МАРУСІ (6 ocib)	10 „
КОЗАЦЬКІ ДІТИ (8 ocib)	10 „
ДІТОЧЕ СВЯТО (7 ocib)	10 „
ЗВИТОЧНИК (4 ocib)	10 „
ТАРАС ДИТИНА (10 ocib)	10 „
СОНЯШНИК (9 ocib)	10 „
КОНИК СТРИБУНЕЦЬ (5 ocib)	10 „
ЛІСОВА КАЗКА (12 ocib)	10 „
СУД СВ. НИКОЛАЯ (10 ocib)	10 „
ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (6 ocib)	10 „
ВЕЧІР СВ. НИКОЛАЯ (11 ocib)	15 ц.

Замовляти і гроші слати до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Свящ. др. М. Копачук.

БУДОВА ЛЮДСЬКОГО ТІЛА

Будова тіла неоднакова в ріжні передісторичні доби.

Освітлюючи на підставі доперішніх наукових досліджень передісторичне минуле людини ми досі брали під увагу тільки знахідки останків звіринних кістяків і виробів людської руки.

Та о много цікавійші обяснення про передісторичну вальщцину людини подають знахідки людських кістяків, а головно людських черепів, розкиданих в ріжних частях світа і в ріжних передісторичних верствах землі. Такі відкриття прадавних останків людських костей дають нам змогу виробити собі образ, яка то була будова і форма тіла передісторичного чоловіка і о скільки то доісторичні поколи людей ріжнилися між собою тілесно і яка то ріжниця істнує між будовою тіла передісторичних і сегодніших людських пород чи там рас на землі.

На жаль, до сеї пори вдалося відкрити дуже мало людських кістяків із передісторичної доби, через що і наукові висновки що до будови людського тіла з тої доби дуже утруднені. Всеж таки й той дуже скупий матеріял, який видобуто з землі до сього часу, подає нам дуже важне освітлене того, який вигляд мало тіло чоловіка і який був в нього мозок і яке більше-менше було його життя взагалі в доісторичних часах.

До тепер відкрито лише чотири зразки найдавнійших людських пород (типів), а то: людини з **Піltдавн**, знайденої в Сосекс, в Анґлії, **гайдельберґського чоловіка**, знаного лиш з відкриття його низшого щелепа глибоко в старій осаді ріки, недалеко Гайдельберґу в Німеччині; **людини з Яви**, що її відкрито також в стародавньому осаді ріки в Трініл, на острові Ява, і нарешті **чоловіка з Родезії**, відкритого в найглибших скривках одної печери в Північній Родезії, в Африці.

Таким робом маємо зразки з далеко розкинених частин світа, що розказують нам про ступні розвитку, осягнуті чоловіком близько початку плеїстоценової доби. Ця доба, по консервативному обчисленню, тревала звиш 100 тисяч літ, а по думці достовірних авторитетів можна її розтягнути навіть на пів міліона літ.

Ріжниця, що сегодня ділить білого чоловіка від чорного або чорного від жовтого, являється в наших очах познакою крайної границі людського відріжнювання. В нашій голові не може поміститися, що стародавні людські раси могли колись бути більш неоднакові ніж сучасні. Тим часом анатомічні ріжниці, які істнували між расою, до якої належав чоловік з Піltдавн а расою чоловіка гайдельберґського, або між породою людини з Родезії а людини з Яви, були безмірно більш ніж ті, що сегодня відріжняють найбілійшого між білими людьми від найчорнійшого між чорними. Отже коли кинемо жмут наукового світла на землю, якою вона була перед 100 тисячами літ, ми побачимо, що тодішна її рідка і розкинена людність була розколена на дуже відмінні раси, так, що рід людський одного континенту ріжнився дуже різко від людської породи другого континенту.

Всі вони люди.

Коли др. Евген Дібоа (Dubois) відкрив фосильні останки чоловіка на Яві в році 1882, він вірив, що він знайшов рештки істоти, що жила перед тим, нім людина появилася на землі, отже єство, що не було ані чоловіком ані чоловікоподібною малпою, але єством, що займає між ними якесь середне місце. Через те дав він йому імя Пітекантропос (Малполюдина або малпа подібна до чоловіка або чоловік подібний до малпи). Зовні черепі тої істоти виглядає як череп малпи, але в послідних часах знято внутрішню форму черепа і на цій формі можна було відчитати познаки мозку. Знаці кажуть, що немає найменшого сумніву, що Пітекантропос се справжний чоловік. Правда, мозок своїм обємом менший ніж найменший мозок знаний з новітнього чоловіка або жінки, але в нього були звої, що знаменують людський мозок.

Колиж знов Сер Артур Смит Вудвард (Woodward) описав закаменілі части чоловіка, відкнайдені в Піltдавн (Piltdown), він так був вражений малпячим виглядом його щок, зубів та черепа, що він не важився зачислити його до людської породи, але дав йому окреме імя: Еоантропус (досвітний чоловік). Студія відбитку мозку цього Еоантропуса показує також, що його слід вважати вповні чоловіком.

Як виглядав мозок гайдельберґської людини, ще не знати, але зате вчені є ознайомлені з мозком його потомка, **чоловіка з Неандерталь.** Коли закаменілий череп чоловіка з Неандерталь знайдено вперве, вчені професори не хотіли вірити, що це частина тлінних останків людського єства, бо кости його брів були такі масивні як кости, що становлять чоло ґориля. Всеж-таки своїм обемом мозок людини з Неандерталь досягнув вже розміру мозка новітнього чоловіка.

Так то видно ясно, що чим дальше в давнину, людський рід був більше складний нік тепер. Сучасні людські раси або породи, це тільки відгіни одної давної раси. Бо людство старинного світу було о много більше, ніж сегодня розбите на ріжні більші і менші породи (species et genera), що ріжнилися між собою як ґориль від чимпанза або чимпанз від орангутана.

Але в одному всі сі старинні типи людства були цілком однакові: кожний із них обемом мозка і будовою тіла доводився близшим свояком чоловікоподобній малпі ніж найнизший тип тепер живучих людських рас. **Отже палеонтольоґи вірять, що людина взнеслася в гору, не тільки по драбині цивілізації чи культури, але вона ступала також і по анатомічній або еволюційній драбині.** Підчас повільного поступу людини від щабля до щабля її тіло позбувалося більш явних познак малпи і набирало на себе черти висшої, більш розвиненої людини. Однак жаден з людських черепів відкритих досі не дає доказу, що людина походить від малпи. За таким доказом або його опрокиненнєм учені ще щойно пошукують.

Знайдені досі рештки людини належать до доби плеїстоцену.

До сеї пори знайдено лиш чотири зразки давних рас людства, що жили в добі раннього плеїстоцену, найпізнійшої ґеольоґічної доби; богато инших типів ще не відкрито. Не відкрито ще й найважнійшої фосильної породи, котра в бігу часу дала почин до повстання новітних рас роду людського. Бо всі типи, досі видобуті на денне світло, правдоподібно вимерли. Ми ще не спроможні сказати, як високо поступив був на еволюційній драбині предок нинішнього людства на світанку доби плеїстоцену, але можна догадуватися, що він мало що випередив був своїх тодішних сучасників. Пошукування за фосильними останками людини з доби пліоцену, що попередила плеїстоцен, до сеї пори не довели до ніяких вислідів.

Нам ще остається слідити за розвитком мозка й тіла людини до тих часів, коли верстви пліоцену переходять в ще старшу добу міоцену. Науковці відкриття доказують, що якраз доба міоцену була добою найбуйнійшого розцвіту великих чоловікоподібних малп, з яких до наших днів дожили лиш три роди: оранґ в пралісах островів Борнео і Суматра, чимпанз і ґориль в рівникових сторонах Африки.

Навіть ще до виступу Дарвіна великі чоловікоподібні малпи (антропоїди) уважалися і будовою тіла й умовими здібностями близшими до чоловіка ніж яканебудь инша форма звіринних істот, і всі найновійші досвіди підтвердили цю гадку. До сеї пори відкрито вже фосильні останки що найменше десятьох родів чоловікоподібних малп з доби міоцену; можна сподіватися відкриття ще стільких або й більше. Проникаючи далековидом науки через тьму, що налягла на давнійший час перед добою міоцену, великих типів чоловікоподібних малп вже не зустрічаємо, а натикаємося тільки на маленьких антропоїдів примітивної породи. З цього отже висновуємо, що великі антропоїди появилися зарана міоценської доби і що либонь цей тип був найвисшою формою тодішнього життя.

Так то виходить, що в добі міоцену людина, здається, ще не істнувала; яка була тоді її форма, покаже хиба будучність, але ті, що просіяли і зважили всі докази, якими наука розпоряджає, прийшли до переконання, що становище людини в той час не було ні висше ні краще від чоловікоподібної малпи.

Як довго тревав розвиток людини?

Ми приневолені заключати, що драбина, якою людський рід вилїз з малпячої неволі з нетрях віковічних лісів до світлійшого життя початкуючого чоловіцтва, простягається від часів пізнього міоцену до доби раннього плеїстоцену. Цей критичний час його еволюційної мандрівки займає біля 300 тисяч до 400 тисяч літ часу.

Як вимінено вже висше, всі чотири типи людини відкриті до сеї пори належать до ранньої доби плеїстоцену. Учені припускають, що ця найновійша ґеольоґічна доба тревала що найменше сто тисяч літ, а можливо, що й два або й три рази довше. Знов на добу пліоцену, що попередила добу плеїстоцену, визначують 200 тисяч літ або в двоє стільких. А на найстаршу добу — міоцен — припадає приблизно пять разів стільки літ, що на плеїстоцен.

Отся коротенька розвідка подає нам побіжний огляд розвитку й досягнень тих наукових дослідів, що їх започаткували якраз сто літ тому назад без ніяких претенсій: один анґлійський священик і один французький акцизний урядник. Вони своєю роботою мали на меті тільки одно: пізнати правду, яка страшна і неприємна вонаб і не була.

Йшли вони по словам евангелиста: „Пізнайте правду і вона освободить вас!"

ПОВАЖНЕ число відділів У. Н. Союза уряджують: балі, представлення, концерти тег дейс і т. п., та в сей спосіб стараються збільшити жертви на будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, щоби чимскорше приступити до його будови.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Падолистове Свято.

Як кожного так і сього року відсвяткувала наша громада Падолистове Свято. Відсвяткування його відбулося 6. падолиста. Свято розпочалося панахидою в церкві. На середині церкви зроблено могилу, накрито її зеленим травником, та положено на могилі збрую, шаблю та кріс; коло могили поставлено високий хрест а на хресті завішено широку синьо-жовту ленту. Так зроблена могила робила на кожного входячого незвичайне враження та викликувала загально святочний настрій. По вечірні наш парох, о. Шуховський згадав коротко, на яку памятку зроблено сю могилу і за кого буде вдбутися панахида.

По панахиді всі присутні зійшлися до церковної салі, де розпочався святочний концерт.

Концерт складався з 22. точок. Міщаний та діточий хор, під проводом дякочителя Ст. Цюпки, співали на переміну. Декламаціями проводив гр. Й. Руцький. Школярі В. Юркевич і Ст. Базарніцький відограли на скрипці „Американський гимн", „Не пора", „Соколи Соколи" й „Марселезу". Міщаний хор відспівав: „Боже Великий Єдиний", „Ви жертвою в бою", „Думи мої", „Чом так скрито" й „Журавлі". Діточий хор відспівав: „Де згода в семействі", „Де Дніпро наш" й „Ой під гаєм".

В. Михайлюк з повним чуттям віддеклямував Франка „Каменярі". Зі старших дівчат деклямували: М. Гулик „Перший Падолист" і Ст. Комарянська „Свитає". Зі школярок віддеклямували: А. Гулик „Моя Любов", М. Бабяк „Україно моя мила", Є. Михальчишин „Тюрма за волю", Ст. Грицай „Я вірю" й М. Перець „Перший Падолист".

Усі точки виконано дуже добре, а публика нагороджувала кожну з них грімкими оплесками. Святочний реферат виголосив о. І. Шуховський. Згадав він про передвоєнні часи й про здобутки українського народу перед війною й у часі війни, навів причини, чому український нарід не здобув ще досі своєї держави, та зазначив, що український народ, пізнавши, що то є воля й власна держава, не заперестане боротьби, доки не здобуде собі свободи й не закріпить своєї держави, Соборної України. На закінчення відспівано народний гимн „Ще не вмерла". Учасники концерту розійшлися домів, піднесені на дусі й вдоволені тим, що бачили й чули. В часі концерту зібрано з добровільних датків $32.28. З того пійшло $3.54 на винайм салі, а решту, тобто $28.74, переслано до „Обєднання" до висилки для „Інвалідів".

Присутний.

СПРАВЛЕННЄ ОШИБКИ.

В касовім звіті Обєднання, який проголошено в протоколі з Четвертого Конгресу Обєднання в ч. 267 „Свободи", зайшла друкарська ошибка. В зіставленню має бути: **Загальний розхід** $56.293.31, а не 65.293.31' як було ошибочно подано.

ДОБРИЙ ТОНІК

Часами ви відчуваєте потребу тоніку ВІДЗИСКАТИ ВАШУ СИЛУ і зміцнити вашу відпорність. Що власне ваше тіло потребує — се вітамінову поживу.

SCOTT'S EMULSION

є тим тоніком, котрий заосмотрений у відживляючі вітаміни рибячого олію. Тисячі вживають його денно для відбудови тіла і відзискання сили.

КОЛИ ХОЧЕТЕ БУТИ ЗДОРОВИМИ І ДОБРЕ ВІДЖИВЛЮВАНИМ — ВЖИВАЙТЕ SCOTT'S EMULSION.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 27-36

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ СТИМО З ЗАЛОЖЕНИМИ РУКАМИ!!

У наших часописах, що виходять в Америці, пишеться про всякі справи; а поминається одну, після моєї гадки, дуже важну.

Досі ніхто нічого не згадує про організовання „Українського Легіону".

А війна, як кажуть ріжні дипльомати, політики, команданти армії, военні міністри, а також учені, не дуже то й далека.

На мою гадку, булоби дуже користною річю, колиби український загал в Америці взявся до організації „Українського Незалежного Легіону". Такий легіон треба-би було організувати спільно усім тутешнім Українцям, без огляду на їх партійні погляди, та без огляду на їх віроісповідну приналежність.

Усі Українці повинні завжди думати про се, що вони в неволі та що свобода й державницька незалежність ще далекі від них. Тому повинні вони покинути непотрібні партійні сварки й дивитися на те, як инші народи прийшли до самостійности.

Кличем „Укр. Незалежного Легіону" повинно бути освободження усіх українських земель, що находяться під владою чотирьох окупантів і злука їх під одним українським прапором.

До організовання легіону можнаби взятися, але нашим партійним провідникам требаби трохи уступити й залишити партійну нетерпимість і загорілість.

Коли ми не залишимо тих непорозумінь, що тепер істнують серед нас, то, на мою гадку, опиниться наш нарід у недалекій будуччині ще в гіршім положенню, як був досі.

Як я сказав, европейська або навіть і світова війна не за горами. Ми мусимо готовитися до неї таксамо, як готовляться усі держави й усі народи цілого світа. Таким приготованням з нашої сторони буде створення українського війська, чи то у формі „Українського Легіону" чи у формі Січей, які до недавна творили досить поважну організацію, але розбила їх нещаслива пропаганда гетьманьщини, ни там докладніше сказавши Скоропадщини. Скоропадщина у своїм часопису „Січ" виступає остро проти славних „Січей" д-ра Трильовського, які саме дали початок Українським Січовим Стрільцям. Ся Скоропадщина хотілаби з Січей зробити партійну й віроісповідну організацію й тому ціла її робота до нічого не доведе. Ми повинні побудувати перше свою державу, а доперва опісля побачимо, хто найлучше буде надаватися до правлення у ній: чи виборний президент, чи гетьман, чи хто инший. Поки-що не маємо держави, тому й не маємо де посадити того президента, чи гетьмана. Щоби-ж здобути собі державу, треба нам війська.

Тому насуваєтьсі тепер питання: Як організувати „Український Незалежний Легіон"? Після моєї гадки належить зорганізувати Центральний Комітет Укр. Незалежного Легіону. До сього комітету малиби ввійти по два члени з головного уряду головних українських організацій у Злучених Державах. Приналежність партійна чи релігійна не малиби тут грати ніякої ролі. Ті члени товариств малиби створити т. зв. штаб. Згаданий штаб мавби вибрати зпоміж себе „батька" легіону. „Батько" легіону повинен бути обзнакомлений з військовою організацією та військовим ділом.

В подібний спосіб малиби організуватися відділи Укр. Нез. Легіону по усіх місцевостях, де є які товариства й клюби.

Завданням централії булоби виготовити військові правила, обдумати справу вправ, муштрування, форму одностроїв, понадавати назви відділам, послугуючися при тім іменами визначних наших героїв.

Требаби було також приступити до видавництва журналу для відділів, який посвячениби виключно організаційним і військовим справам. Завданням відділів Укр. Нез. Легіону булоби вивчення військових вправ, муштрування, гімнастичні вправи, футбал, бейсбал, перегони, основування аматорських кружків, хорів, вивчення укр. народніх танців, гри в шахи і и. п. Члени легіону малиби теж брати участь у своїх одностроях у походах в часі американських свят.

Обовязком членів легіону булоби приєднувати нових членів, годити усякі непорозуміння. При Укр. Незалежнім Легіоні моглиби організуватися відділи Червоного Хреста, у яких бралиби участь українські жінки й дівчата. Також можнаби при нім організувати відділи українських пластунів для молодих хлопців; відділи пластунів сповнилиби те саме завдання між хлопцями, що легіон між старшими Українцями.

Центральний Комітет мавби удержуватися з вкладок, плачених відділами. Він повинен стояти в злуці зі всіми українськими організаціями у Канаді й Европі і т. д.

По відділах треба би створити щось такого, чимби зацікавилися тутешні українські уродженці, а тоді будуть вони горнутися до нас, а се вийде на добро для нашого народу.

Я бажавби, щоби над моєю пропозицією застановилися усі тутешні діяльніші Українці і щоби висказали свою гадку, що вони думають про мій плян створення Укр. Нез. Легіону. Я не стою при назві легіон. Колиби ся назва була невідповідна, можнаби її заступити назвою „Січ" або „Запорожці". Я є тої гадки, що колиби мою пропозицію удалося перевести в діло, зробилиби ми великий поступ на дорозі до визволення нашого народу з ярма численних наших ворогів. Коли инші народи, що мають свої власні держави, можуть організуватися у всілякого рода спортові товариства, як приміром „Соколи", товариства „Пластунів", то чомуж не моглиби організуватися й ми, що належимо до поневолених народів.

Тому ще раз висказуюся за організацією „Українського Незалежного Легіону". Що до присяги вірности, яку малиби складати члени такого легіону, то я є проти того, щоби її складати якимсь одиницям. Присягу малоби складатися цілому українському народови.

На тім думаю закінчити й сподіюся, що мій голос викличе дискусію, яка доведе до осуждення як не легіону, то якоїсь иншої організації, що стане у пригоді українському народови у його визвольній боротьбі.

Г. Туркевич, Сиракюз, Н. Й.

УВАГА! — ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює

ЦЕРКОВ СВ. ВОЛОДИМИРА В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА С.Р. В ГАЛИ У. Н. ДОМУ

214-16 FULTON ST., ELIZABETH, N.J.

Весь дохід на прикрашенне лавок.

Початок о год. 6.30 вечером. Вступ 25 центів.

Щиро сердечно запрашає всіх чесних громадян з Елизабет і околиці

Комітет. 268-9

УВАГА! — ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.! ПОМОЖІТЬ ПОТЕРПІВШИМ ВІД ПОВЕНІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Много українських організацій в Зл. Державах несе поміч потерпівшим від повені.

І ТОВ. ІМ. ІВ. ФРАНКА, відділ 83 Укр. Народ. Союза

устроює

БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА С.Р.

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 849 N. FRANKLIN ST., PHILA, PA. о годині 8-ій вечером.

З балю половина приходу призначена на потерпівших від повені, а половина на Сиротинець У. Н. Союза.

Сподіємось попертя тої цілі від українського загалу в Філадельфії.

ЗА УРЯД ТОВАРИСТВА:

Й. Стемплевич, заст. предс.; **М. Кобильник**, кас.; **М. Клапко**, секр. 269-70

ВИСТУПИ ГОЛИНСЬКОГО І РУДНИЦЬКОГО.

До Харкова прибули і працюватимуть в оперному театрі відомий оперовий співак тенор Голинський та пяніст-диригент Рудницький. В неділю, 16. жовтня, відбувся в будинку літератури ім. Блакитного концерт для літератів, журналістів і артистичних сил Харкова, 19. жовтня виступив Голинський в опері „Аіді". Диригент Рудницький диригуватиме в операх „Кармен" і „Різдвяна Ніч". Ця остання опера піде в грудні на відзначення 15 роковин з дня смерти композитора Лисенка.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З Січового балю на потерпівших від повені.

Січовики „Чорноморської Січи" ім. Дмитра Вітовського урядили січовий вечерок, на який прийшли численні гості, щоби побачити, як наші Січовики красно бавляться й який зробили поступ у народній роботі. Баль улаштовано в Укр. Народнім Домі при 14 улиці.

При красних січових співах і танцях, при смачних перекусках, котрі поприносили Січовички на салю, зложили присутні гості 30 долярів. Сталося се, коли оден з присутних згадав про страшну повінь, яка навістила наших братів і сестер в Галичині.

Гроші переслано до Обєднання.

Василь Гузіль, секретар Січи.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Церковна громада на старокраєві цілі.

Укр. церковна громада при церкві св. Петра й Павла у Джерзи Сіти, Н. Дж., посилає від своїх членів складки на Старий Край, як слідує:

1) на Сироти $4.10.
2) на Рідну Школу $3.15.
3) на потерпівших від повені $10.25. Разом $17.50.

Члени нашої громади рішили збирати сталий народний податок.

Ігнатій Данько, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Українська громада для жертв повени.

Запомоговий Комітет нюгейвенської громади висилає чек на $40.00 для потерпівших від повени в Галичині.

За Комітет:

Я. Швець, Н. Плугівський, К. Марущак.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Парохіяльний комітет для потерпівших від повені.

Повідомляю Вас, що у нас в Амстердам і вибрано дня 2. жовтня на парохіяльних зборах комітет з чотирох членів для збірки на потерпівших від повені в Галичині. До сього часу зібрано $125.00, котрі переслано до Обєднання. Збірка буде продовжуватися.

Юрко Грицай.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Йонкерська „Подільська Січ" жертвам повені.

Отсим маю честь повідомити Вас, що й наше Товариство Подільська Січ, від. 8. У. Н. Союза в Йонкерс, Н. Й. не осталося позаді, але відбуваючи свій місячний мітінг в неділю, дня 16. жовтня с. р., на зазив секретаря В. Мандзія, попертий всіми присутними членами, ухвалило виасигнувати $25.00 з каси на потерпівших від повені для наших братів в старім краю зараз на мітінгу. Разом вислано $50.00.

Жертви зложили слідуючі члени:

Тов. „Подільська Січ $25.00; Ів. Тимчик $2.00; по $1.00: О. Бабій, Г. Чупраївський, А. Хомяк, В. Голят, Т. Кушовський, В. Мандзій, Н. Богдан, П. Гарматюк, Ів. Іваущишин, Дм. Баран, М. Фатюк, Н. Гавриляк, Н. Мазур, Гр. Скорбич, Дм. Сверет, Т. Іванчишин, Катерина Беднарчак, Стела Іванс, А. Квецінь, В. Гузій, Н. Чолій. Збірка дрібними $2.00. Разом $50.00.

Уряд „Подільської Січи" від. 8. У. Н. Союза в Йонкерс, складає отсим всім жертводавцям сердечне українське спасибіг.

Гр. Скорбач, предс.;
Н. Мазур, скарбник;
В. Мандзій, секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Відділ Союза для потерпівших від повені.

Наше Тов. „Любов", від. 370 У. Н. Союза в Нюю Гейвен, Конн., на своїм звичайнім місячнім мітінгу, котрий відбувся дня 16. жовтня, 1927, рішив виасигнувати зі своєї каси $25.00, як жертву для потерпівших від повені в Галичині. Гроші переслано до „Обєднання".

Н. Хабінець, секр. від. 370 У. Н. Союза.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

До Конгресу Обєднання у Филаделфії, Па.

Вп. Пов. Делегати і Делегатки! Ми низше підписані українки засилаєм Вам щирий привіт в імені Тов. ім. Івана Франка, 146 відділ У. Н. Союза у Норд Дітройт, Миш., і кличем Вас, ПП. Делегати й Делегатки: радьте над добром українського народу тут в Америці як також у старім краю.

Рівнож засилаєм грошевим переказом малу але з щирого серця зложену суму 15 долярів, котрі просимо ужити на найпотрібнійші цілі Обєднання.

Йосиф Пригарський, предс.,
Максим Головчак, секретар.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., УВАГА!

СТАРАННЯМ ТОВАРИСТВА БУДУЧНІСТЬ В НЮАРКУ

буде поставлені при співучасти артиста одеського театру ПЕТРА ГУРСЬКОГО і инших аматорських сил напрочуд смішна комедія зі співами і танцями в 3-ох діях під назвою

СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ

або ДУРНИЙ СТЕЦЬКО

В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА С.Р. В УКР. РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ

57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

В ролі СТЕЦЬКА виступає ПЕТРО ГУРСЬКИЙ.

Початок о годині 7.30 вечером. Вступ 50 центів.

По виставі БАЛЬ до пізної ночі

Комітет. 269-70

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ. УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. ПРАВОСЛ. ГРОМАДИ В НЮАРКУ

відбудеться

гарне і патріотичне представленнє під заг.

„СИРОТИ"

драми в 2-ох діях, зложена одним посленцем з Америки.

БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА С.Р. В СЛОВЕНСЬКІЙ ГАЛИ,

52 WEST ST., NEWARK, N. J.

Початок о годині 8-ій вечером.

Вступ 50 центів.

На се прегарне представленнє запрошуємо всіх Українок і Українців. Представленнє „Сироти" нове. Воно своєм змістом аж надто важне і інтересне. Тому приходіть всі. На балю буде приграватн українська орхестра. 269

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи"

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

КОМІТЕТ ПОСТАВЛЕННЯ ПАМЯТНИКА АРТИСТЦІ ЛЬВІВСЬКОГО ТЕАТРУ ОЛЕНІ КРЕЧКІВСЬКІЙ

відограє драму в 3-ох діях

„ПРОКЛЯТА ДОНЯ"

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 28 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

Початок о год. 8-ій вечером. Вступ 50 центів.

Підчас перерви будуть приграти на скрипках французькі артистки в супроводі фортепяна п-ни **Yvonne і Germaine Gerard.**

Громадяни! Нашою співучастю в представленню **„Проклята Доня"** поможемо збудувати памятник одній з подвижників нашого театрального руху, котрий один колись будив нас до життя і вів своїм блеском до пристанї лучшої долі. Помянім Ту, котра тішила нас своєю грою, хоч самій зовсім не було весело.

ЗА КОМІТЕТ: **п-ні Ю. Яремова, п-ні М. Скубова, п-ні К. Гупалова, п-ні Л. Драганова і п-ни А. Кушніріна.** 269-70

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО КЛЮБУ

при співучасти відомого баса Шикагівської Опери ІВ. СТЕШЕНКА, що обходить 12-річний ювілей своєї артистичної діяльности, буде поставлено

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ДОМІ,

66—68 E. 4th STREET, (MANHATTAN LYCEUM) NEW YORK, N. Y.

І. ОПЕРА

ФАВСТ

МУЗИКА ГУНО. — Пролог, Третий і Четвертий акти. Добірні костюми і декорації.

Партію пяна і фізгармонії виконують пяніст А. Пресман і композ. С. Корона. Дірігент проф. Московської Консерваторії і Опери К. Шведов.

II. КОНЦЕРТ

III. БАЛЬ 269-70

Початок о годині 7.30 вечером. — Вступ $1.00. Для дітий 25 ц.

Ню Йорк, Н. Й.

Український Народний Дім, 217-19 Іст 6-та улиця, Ню Йорк

СУБОТА, ДНЯ 19-го ПАДОЛИСТА 1927 Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

МУЗИКА ПЕРВОРЯДНА

Вступ 50 центів.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ, 217-219 Іст 6-та улиця НЮ ЙОРК, Н. Й.

ТЕАТР УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

виставить

„ПОШИЛИСЬ У ДУРНІ"

комедію-оперетку в 3-ох діях зі співами, хорами і танцями, М. Л. Кропивницького.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-го ПАДОЛИСТА 1927 Р.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим Кукса, богатий міщанин, мірошник, вдовець ..... **п. М. Водяний**
Орушка, його дочка ..... **пані М. Машир**
Степан Дранко, богатий міщанин, коваль, вдовець ..... **п. М. Швець**
Гостї і народ. — Режисер **пані М. МАШИР.** — Дірігент **п. С. Кушніров.**
Горпина, його дочка ..... **пані Л. Корецька**
Антін, наймит Куксів ..... **п. Ю. Бесманів**
Василь, наймит Дранка ..... **п. М. Котович**
Скимунець, волостний писар ..... **п. С. Сарнатів**
Нечитір, захожий чоловік ..... **п. М. Похжурський**

ЦІНИ МІСЦЬ: Першорядне $1.00, другорядне 75 центів. — Всі місця резервовані.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-мій ВЕЧЕРОМ. 269-70

НАДЗВИЧАЙНЕ!

Повисше знаменитої якости
ПЛЕЄР ДЯНО
дешевше $375.00 Легкі сплати

Так легкі, як $2.00 тижнево, ми привеземо сей гарний інструмент аж до вашої хати.

ДАРОМ! Стілець, Накривало і Рольки.

Воно виплатиться вам купувати
У СТАРІМ І ПЕВНІМ СКЛЕПІ
НА ОДНІМ МІСЦІ 16 ЛІТ.

Отворено вечерами.
ВІКТРОЛІ—РАДІЯ—ПІЯНА
СТАРА І ПЕВНА

EUROPEAN PHONOGRAPH CO.
10th ST. & AVE. A, NEW YORK.
Отворено вечерами.

Др. А. Л. СИЗАР.
Доктор і Хірург, Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курациї.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park і Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер.
Неділі 10. до 1. пополудни.

ЯК ВАШ ЖОЛУДОК?

Мій добрий, дякую. Не був він все таким. Можете легко позбутися диспепсії, нестравности, кітару жолудка, відбиванню, биття серця, квасів, нервовости, затвердження, болю голови і т. п. так як я і в той сам спосіб. Не приймайте цента, позаяк я так певний, що сей середник поможе Вам, що вишлю його Вам оплачено почтою. Коли переконаєтесь, що він поміг Вам позбутися жолудкових недозгань, пришлете мені одного доляра. Як се довіря і щирість моя подобаєся Вам. Пишіть сейчас. Адреса: 209—
THEODORE H. JACKSON,
Stetford Bldg., 14-D, Syracuse, N. Y.

ДОМИ — ФАРМИ!

СОТКИ ДОМІВ, фарм і інтересів на продаж або в заміну.
В ПОСЛІДНІМ РОЦІ продали ми домів і нічого на загальну суму $325,900.00
ВСІ НАШІ КЛІЄНТИ вповні задоволені з нашої услуги.
Хто хоче скоро продати, купити, заміняти сій маєток, хай голоситься до нас.
Їдіть там, де дістанете скору і чесну услугу.
V. BONACHEVSKI,
Real Estate Broker,
4233 Germantown Ave., Phila, Pa.

ПАНІ ДЖ. С. ТУРКУС ВИРІШИЛА ЗІ ШПИТАЛЮ. — НІХТО НЕ НАДІЯВСЯ ЩО ВОНА ВИЗДОРОВІЄ.

Кажуть, що тепер чуда не діються. А прецінь дивна є історія отсеї жінки, котрої чоловік є паличем в майні ч. 4. Вона приїхала до Америки 13 літ тому, мають четверо гарних дітий, мати доглядала їх дуже старанно таксамо як і цілий дім. Та прийшов день, коли вона не могла довше працювати, бо щось сталося а її жолудком. Вона почала відчувати страшні болі. Вона мусіла положитися до ліжка, а її діти остали без догляду. Того тройка грошів, що мали, пішло на ліки і докторів, а потім вже й їх приятелі їм вомагали. Але, щоб вони не робили, здавалося, що все на дармо. Вкінци віддали бідну жінку до шпиталю. Кождої неділі приходив до неї її чоловік і приносив зі собою жменю своїх грошей, бо в шпиталі вона діставала лише англійскі часописі. В однім числі своєї газети вона доглянула оголошення про медицину на солітера. Там був опис сеї недуги, який точно відповідав признакам її хороби. Вона сейчас написала по лікарство і зажила його без відомости докторів. Скоро опісля вийшов з неї зробак на 40 стіп. Дуже жаркі природно, що лікарі сказали, що вони знали, яка то була її хороба і т. д. і т. п., однак вона каже, що колибі не була вичитала оголошення в газеті, булаби сегодня лежала в гробі. Тисячі чоловіків, жінок і дітей терплять і лікуються на такої недуги, тоді як в дійсности їм дошкуляє поганий солітер (тасьмиець). Певною признакою того є виділювання частин паразита. Посередніми признаками є брак апетиту, то знов великий голод, обложений язик, давлення на серце, біль в крижах, руках і ногах, завороти, болі голови, ослаблення, як жолудок порожній, темні круги під очима. В жолудку відчувається отяжіння, а іноді вачеб щось ізадо з жолудка в кишки. Буває теж поганий відих, постійно сплюєте, не знаєте, хотя до нього праця його не цікавить, завжди лінивий. Були випадки, що цей галапас спричинив епілептичні напади. Деколи солітер буває 8 до 30 футів довгий. Як упхається у віддиховий провід, то може й задушити свою жертву. То-ж відзбувайтеся негайно цього ворога, щоби не було за пізно — поки цілком не зруйнує вашого здоровля. Пішіть $10.48 на лікарство Лікстан, як хочете позбутися цього страшного галапаса. Лікстан неліквідний навіть якби не було у вас такого хроба. До набутя тільки в Royal Laboratory, 148 Netting Bldg., Windsor, Ont. На обезпечення такки додайте 25 ц. За посліплатою не посилається. (С-43)

ЧЕТВЕРТИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

(ПРОТОКОЛ НАРАД).

(7)

ПОПОЛУДНЕВЕ ЗАСІДАННЄ.

Після обіду точно о 2-ій пополудни голова Конґресу Ом. Ревюк відкрив Конґрес і розкрив дискусію над звітом уступаючого уряду.

Першим забирає голос пром. Петро Сокальчук з Ню Йорку.

— В справі Дому Народного Комітету в Ню Йорку. —

„У звіті уступаючого уряду згадано було й про дім бувшого Українського Народного Комітету. Тому, що ця справа дуже важна для нашого загалу — я постараюся представити її ясно. Тому зачну з початку.

„Бувший Укр. Н. Комітет мимо своєї і доброї роботи, оставив на тілі укр. орґанізму невеличкий чирак. Є ним дім під ч. 30 Іст 8-ма вул. в Ню Йорку. Не тому, що він є домом, бо таких нам потрібно і більше, а тому, що спочиває під зарядом приватних, ніким не контрольованих одиниць: о. Лотовича, В. Лотоцького та І. Добрянського, а радше одного п. Добрянського. Сей розсівся в тім як господар, займає помешкання, розпоряджає ним як своїм майном, установляє ренти, малює-перемальовує, дає занятте своїм кумам, будує альтани своїм наслідникам, і т. ин. Тимчасом рухоме майно сего дому затрачується, як машини офісові, хідники і проче. Заряд дому не переходить до нового вибору. Над зарядом ніхто не робить контролі. Заряд не допускає до контролі. А коли громадянство добивається контролі, тоді робиться всякого рода інтриґи, щоби громадянство контролі не дістало.

„Тому то я апелюю до Всеукраїнського Конґресу і підношу публичний голос до всього публичної опінії українського громадянства в Зл. Державах, а з осібна до громадянства в Ню Йорку, щоби воно вирвало народне добро з рук тих, що заряджують добром безконтрольно, хочби й судовою дорогою, коли сего вимагає потреба.

„Бо чяж не сором се для цілої іміґрації, щоби одиниця кпила собі з цілої іміґрації і держала в своїм безконтрольнім заряді сирітський гріш?

„Порахуймо: 23. тисячі 833 долярів 37 ц., які вложено в реальність, приносить на 6 проц. в рік 1.430 дол. За 10 літ се робить $14.300.00. Стільки мав принести Дім за 10 літ. Що вислано з того дому?. Заряд каже, що він вислав досі 500 долярів. Він говорив нам те на попереднім конґресі про тих 500 дол., і тоді запевняв, що при добрій господарці вийде скоро далеко більше. Минуло 4 роки від тої висилки. Кілько вислано тим нещасним сиротам та жертвам війни? Заряд про се мовчить. Від часу висилки сих $500 він нічого не висилав! А де ділися приходи з дому? Чи панове сего комітету то також жертви війни?

„Приглянімося ще близче сему домови. Мертві числа приходу і розходу дадуть нам ясніший погляд. Який прихід може принести дім? Після консервативних обчислень, доли на може дати $175.00, перший поверх $125.00, другий $65.00, третий $55.00. За рік се буде $3.840. Оставмо $140.00 на чищення в потребі, податок від реальности $300.00 (сирітські доми не платять повного податку), обезпечення, вода й світло $100.00, вугля $500.00, обслуга $200.00. Відчислім далі проценти (від $15.000 на 6% — $900), то все ще лишиться $1700.00 чистого приходу на рік. Відтягнім ще $200.00 на сплати, то все таки остаєсь $1.500.00 на рік, що робить за 10 літ $15.000.00.

„Питаюся: Кілько вислано до краю з тих $15.000.00? Відповідь: Пятьсот долярів.

„Дуже часто пишеться в газетах про крадіж сирітських гроший. Часто нарід відказується від допомоги рідному краєви, бо, мовляв, давали на жертви війни в краю, на воєнні сироти й інвалідів, а пани з Ню Йорку сі гроші покрали, і сидять на тих грошах, і жеруть ті гроші. Часто люде винують за се якихсь невказних лідерів з Ню Йорку, а часто винують за се „Обєднанне".

„Що в сій справі зробило „Обєднанне"? Треба ствердити наперед, що „Обєднанне" грошей на „тег дей" не збирало. Його ще тоді й не було. „Обєднанне" дому не купувало. Його ще тоді й не було. „Обєднанне" домом не заряджує. Не заряджують домом теж прихильники „Обєднання". Домом заряджують вороги „Обєднання".

„„Обєднанне" старалося однак, щоби дім був заряджуваний як слід; щоби над зарядом була розведена публична контроля; щоби чистий прихід з нього відсилано до краю; щоби дім встаточно був проданий, а гроші відослані до краю, згідно з бажанням жертводавців.

„В Ню Йорку повстав був Тимчасовий Комітет Оборони Сирітського Гроша, який видав був до українського громадянства в Америці ось таку відозву:

Ню Йорк, Н. Й., 8. вересня, 1925.

ДО ВСЕГО ЗАГАЛУ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Український Народе!

Квітня 21-го 1917 року в так званий тег дей збирано жертви по всіх закутинах Зл. Держав для вдів і сиріт в старому краю. З ходом часу тодішне тіло, Укр. Рада передала зі зібраних гроший наступаючій орґанізації У. Н. Комітетови 23 тисячі 833 дол. і 37 центів, котрі то гроші Комітет улькував в купні дому під ч. 30 Іст 7-ма вулиця в Ню Йорку. Правно і на підставі отже всіх даних дім сей став власностю **вдів і сиріт в старім краю**, а адміністрація осталась в руках У. Н. Комітету, і так протяглась справа до нинішного дня.

1922. року створено як національне тіло нову орґанізацію „ОБЄДНАННЯ" і на Конґресі у Филадельфії 1923, а відтак 1924 року, рішено щоби екзекутива бувшого У. Н. Комітету передала майно з „УКРАЇНСЬКОГО ДНЯ". Та сталося, чого можна було сподіватись! Екзекутива не тільки що не повинувалася рішенню загалу, але еще навіть хоче тепер продати сей дім, розпоряджуючися ним, начеб то була її власність.

ГРОМАДЯНИ! Чи можна промовчати сей поступок? Чи сльоза вдів і сиріт не промовить до нашого серця? Чи дамо пропасти зібраним жертвам, які уболоковано в реальности, і які повинні принести самого проценту около 12 тисяч, а з чого сиротам вислано заледви 500 дол.?... Що більше... Чи знаєте Ви, що дана екзекутива, щоб позбутись відвічальности, хоче продати сей дім тепер вже як приватну власність і сироти отрималиб заледви мінімальну ціну з тих гроший? Чи можете отже Ви, ті, що жертвували свій цент для поліпшення долі сиріт военного лихоліття, допустити до сего?...

Чи можете Ви позволити на се, щоби без Вашої згоди, без Вашої заяви, не питаючися Вас, кілька місцевих товариств як одиниця, рішало судьбу сирітського дому, який куплено за лепти цілого українського загалу в Америці??? **Ви своєю мовчанкою даєте начеб згоду на се!** Майте на увазі, що на Вас спаде відвічальність перед своїм народом, коли Ви не зверете уваги, що за Вашими плечима має промарнуватись сирітське добро!...

Вирішення сеї справи повинно торкати весь український загал в межах Зл. Держав. Тому, що продаж „СИРІТСЬКОГО ДОМУ" рішена вже екзекутивою бувшого У. Н. Комітету, за ціну з якої Сироти отрималиб заледви процент від зложеної їм суми, створений тимчасово Комітет Оборони Сирітського Гроша закликає всіх громадян до надіслання заяви:

Куплений дім за гроші з Українського Дня може бути споданий тільки тоді, коли отримається за него повну суму з відсотками, приналежну для вдів і сиріт. Коли ціна такої осягнути не можна, то екзекутива бувшого У. Н. Комітету дім сей повинна віддати негайно „Центральній Орґанізації Обєднанню" під заряд, яке під теперішний час являється властивим компетентним чинником, щоб тим способом сирітський гріш був контрольований всім українським загалом.

В тій цілі уважаємо за відповідне, щоби лозамісцеві орґанізації, як також поодинокі громадяни надсилали писемні заяви повисшого змісту на руки тимчасового комітету, а знова з околиці Ню Йорку і місцевих закликаємо на збори, які відбудуться в сіньови Льокали, 77 St. Mark's Pl. (8th St.), New York City дня 18 жовтня 1925, о 3. попол., де переведеться вибір властивого комітету, який буде мати на ціли допильнувати, щоби кількох людей не погребли справи, котрої вирішення належить до всего загалу американського.

Тимчасовий Комітет Оборони Сирітського Гроша.

Филип Матлай, Антін Куцик, Г. Хлистун, О. Коцко, П. Сокальчук, Ст. Гиса, В. Ярич і Петро Мартинюк.

Всякі заяви слати на адресу:
H. Chlystun, 253 Ave. A.
New York, N. Y.

„Так звучала відозва тимчасового комітету до українського загалу, який так часто говорив проти панів, що, мовляв, сирітські гроші взяли в свій приватний заряд. Що зробив сей загал, що так часто нарікає? Що зробив сей загал, що від жертв вимовляється, показуючи на панів з Ню Йорку? Загал мовчав, немовби води в рот набрав. А без допомоги загалу не можна заставити заряду дому вволити волю жертводавців.

„Власне на сю байдужність загалу числить заряд дому. Він гадає, що як загал замовчав, то він усе буде мовчати. Отже „Обєднанне" дасть сим панам відповідь, що воно справи дому ніколи не покине. Най панове зарядчики знають, що „Обєднанне" не перестане рушати сеї справи так довго, поки не буде сповнена воля жертводавців. Не переставаймо рушати публичну опінію, а коли наш народ по всіх оселях повстане з домаганнями, тоді й ставаймо рушати публичну опінію, а коли наш народ по всіх оселях повстане з домаганнями, встане з повстаннями, тоді й заряд дому не буде міг довго опиратися, а буде примушений віддати дім під публичну контролю, а відтак зробити з ним те, що обіцяв жертводавцям покійний Український Комітет".

ЧИ ВИ КАШЛЯЄТЕ?

Коли ваше горло чуєсь умучене наслідком куреня звичайних цигареток, закуріть лишень Old Gold та потягніть раз, а сейчас переконаєтесь, як ваше горло буде чутися відсвіженим. Щоденне і приємне куреня сеї цигаретки усмирює горло і заспокоює смак. Понад 160 літ р. Coriliard компанія виробляє цигарети, цигара і тютюн тих 160 літ знання і практики вложено в Old Gold. Ось чому ви можете курити Old Gold рано, в полудне і вечер без боязни іритації вашого горла. Old Gold це є ліпша цигаретка. Це скарб із них всіх. Це справдиший приятель для курця. Вам буде любитися так по-сліпня як і перша. Тому купіть пачку Old Gold ще днесь. Ми закладаємось, що завтра купите другу, бо в них нема кашлю в цілому вагоні. Читайте оголошення Old Gold в нашій часописи. Витніть їх і заховайте, вони дадуть тобі сміху і вдоволення для вас і ваших знакомих. Оголошення сеї помішчується в нашій часописи.

ПОЗІР! NEWARK, N. J. ПОЗІР!
ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ МІСТА СТРИЯ В ГАЛИЧИНІ
— устроюється —
ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
В ЧЕТВЕР, 24. ПАДОЛИСТА С. Р.
(HA THANKSGIVING DAY)
В УКР. РОБІТНИЧІЙ ГАЛИ
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Весь дохід призначений для потерпівших від повені міста Стрия в Галичині.
До численної участи запрашаються всі Українців з Нюарку і околиці.
269-70 Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА „СНЯТИН" І ТОВАРИСТВА „ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКА ПОМІЧ"
— уряджується —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 19. ПАДОЛИСТА С.Р.
SATURDAY, NOVEMBER 19, 1927
В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ
MANHATTAN LYCEUM
66-68 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.
Початок о год. 7.30 вечером.
Вступ 50 центів.
За добру забаву ручить
269-70 Комітет.

З одної липи двічи лика не деруть.

Де кручі високії, то там броди глибокії.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА АСТМУ І ГЕЙ ФІВЕР.
Дарова проба метода, яку кождий може вжити без неприємности або втрати часу.
Ми маємо методу для припинення Астми і хочемо, щоб ви попробували її на наш кошт. Без ріжниці чи ваша хороба давна або теперішна, чи се Астма або Гей фівер, ви повинні післати по пробу нашої методи. Нема ріжниці, де ви живете, яке заняття чи літа, коли терпите, наша метода принесе вам полекшу. Спеціяльно хочемо вислати її тим безнадійним, котрим всякі инші лікування не помогли, хочемо показати кождому, що наша метода присвячена для покінчення тих хоріб, як тяжкий віддих, свист і другі прояви. Ви неповинні поминути сеї оферти. Пишіть днесь. Неприймайте гроший. Лишень зашліть поницвий купон. Зробіть се днесь. 133—

FREE TRIAL COUPON.
FRONTIER ASTHMA CO.,
262 F. E. Frontier Bldg., 462 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Send free trial of your method to:
.....
.....

МАГАТМА ГАНДІ, ПРОВІДНИК ГІНДУСІВ — УЧИТЕЛЬ ХРИСТІЯНСТВА.
Лондонські газети повідомляють, що магатма Ганді, славний провідник протибрітійського руху в Індіях, рішився виступати як „учитель християнства". Кождої суботи буде виладати про Новий Завіт у Нейшенел Коледж, яке Гіндуси оснували як противагу колеґії англійського уряду. Ганді остається й надальше вірним своїй релігії як Гіндус, але каже, що він християнську релігію вже віддавна подивляє і є думки, що приміром проповідь на горі є оправданням політики пасивного спротиву супроти уряду.

—o—

ЛЮДЕ — ЗВІРІ.

У місцевости Малешіце біля Пильзна (в Чехії) тому чотири роки багатий селянин Шафар вишукав для свого сина суджену, яка принесла до їх дому 50 тисяч корон. Спочатку старі Шафарі жили в добрій згоді з невісткою. Але з часом відносини погіршились і Олена Шафар билася не лише зі старими Шафарами, але й зі своїм чоловіком, який почав запиватися. Вкінці старі змовилися зі сином, що треба тепер уже 29-літну Олену згладити зі світа. Плянцей виконали в звірський спосіб. Нарочно спричинили суперечку з Оленою. Всі троє кинули нещасну на землю: чоловік бив її рискалем а батько дишлем, мати виляла на невістку баняк кипятку. На крик нещасливої прибіг занятий у Шафарів наймит. Він вдерся до зачиненої хати вікном, але вже було запізно рятувати Олену від смерти. На її тілі ствердили численні зверхні зранення, внутрішні ушкодження, поломані ребра та стрясення мозку. Молодого Шафара арештували, старий Шафар підрізав собі жили, наслідком чого помер.

А молодість не вернеться,
Не вернеться вона. Л. Глібів.

ІТАЛІЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Виробляємо і спроваджуємо ріжні першої кляси ручно роблені Італійскі ГАРМОНІЇ, найдешеві у світі. Десять літ ґарантії. Наші ціни є низші від всіх інших. Безплатні інструкції для купуючих. Пишіть по даровий катальоґ.
RUATTA SERENELLI CO.,
1014 Blue Island Ave., Dept. 117,
CHICAGO, ILL.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ В ДОЛЯРАХ
ПАШПОРТИ — КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ.
СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ВСІЛЯКОГО РОДА.
КУПНО І ПРОДАЖ ДОМІВ В ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ,
КОНТРАКТИ КРАЄВІ І АМЕРИКАНСЬКІ
АСЕКУРАЦІЇ ДОМІВ І МЕБЛІВ ВІД ОГНЮ
Хто має до полагодження котру з наведених справ, нехай особисто або писемно зголоситься до знаної з перед війни правдиво української канцелярії нотарільної:
T. J. HRYCEY & CO.
329 SOUTH FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA
Bell Phone: Lombard 25-93

ЯК РАЗ ТЕПЕР ПОРА НА ЦЕ, щоби купити або заміняти дім, фарму або бизнес. Під осінь лекше це зробити як коли инше. Тому коли думаєте про власний дім, про бизнес або фарму зайдіть до нашого офісу. Полагоджуємо рівнож ріжноцінні тутешні і старокраєві справи, пересилаємо гроші до старого краю в долярах, виробляємо пашпортовки і ин. 233—
KOSTYSTSKI CO., Inc., Business & Real Estate Brokers,
4309 GERMANTOWN AVENUE, PHILADELPHIA, PA.

УКРАЇНСЬКА ГЕНЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ В ЧИКАГО
Купуєте або продаєте дещо, зайдіть до нас. Одержавши фахову пораду не ошукаєте себе, а купите або продасте добре.
Контролюємо абстракти, робимо кльозунги при купках. Також всілякі документи, контракти, морґечі, діди. Інсуренс і всякі нотарільні посвідчення. Шіфкарти з Америки і до Америки. Старокраєві справи — всякі краєві документи.
Посилаємо гроші до краю в американських долярах — дещево, скоро, під ґарантією — на жадане телеграфічно.
Заходіть або пишіть на адресу: 198—
MICHAEL KLEM, 2016 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свого мужа Івана Стасяк, котрий лишив мене без средств до житя. Хтоби знав про него, де він є, прошу повідомити мене на слідуючу адресу: 269-70
ANNA STASIAK,
156 Yonkers Ave., Yonkers, N. Y.

ПОШУКУЮ музиканта, котрий вміє грати на басі, а також музиканта, вміючого грати на трубці. Голоситися на адресу: 167-72
JOHN LALAK,
401 E. 16th Street, New York City.

ХТО ХОЧЕ КУПИТИ бучерню і гроцерню, бизнес вироблений між Українцями і Поляками, добра погода, звоить голоситись листовно на понизшу адресу: 268-71
BASIL ZAGIBAYLO,
303 N. Nice Street, Frackville, Pa.

БУДЬТЕ МАЛЯРОМ-АРТИСТОМ! Якщо приватно лекції ріжного рода штук малярських. Зайдіть вечером від 7. до 10. 268-9
DECORATIVE ART STUDIO
5 St. Mark's Pl. New York, N. Y.

БІЛЬ КРИЖЕЙ ГОСТЕЦЬ РЕВМАТИЗМ
Скора Певна Поміч Це Червонохресний Нирковий Пластер
Чому терпіти хочби одей день довше, коли цей славний пластер поможе вам скоро в вашій біді? Червонохресний Нирковий Пластер, приложений до болячого місця, огріває, підпирає і вспокоює. Медицина проникає до осідку болю і увесь біль, наче від яких чарів, щезає.
Червона фланеля затримує теплоту і заставляє медицину проникати крізь шкіру до болючих мускулів і суставів. Спробуйте Червонохресний Нирковий Пластер цеї ночі, а сами переконаєтеся, як скоро визволить вас цей старий і певний лік від болів в крижах, ревматизму і гістцю. У всіх аптиках.

HOT RUB
ОДИНОКИЙ ПЕВНИЙ ЛІК НА ПЕРЕСТУДУ
а також на ревматизм, ломанне і біль в грудях, крижах, плечах, ногах і руках.
Стережіться застуди, бо се може спричинити запалення легких.
Замовляйте завчасу. Належитість можна слати з замовленням, або відворотною почтою по одержанню ліку. Пишіть на адресу: 267—
ESTE PRODUCTS CO.
2241 CORTEZ ST., CHICAGO, ILL.
Ціна за слоїк $2.50.

Established 1920
СКЛАД НАЙДУЧШОГО 100% ПІРЯ
Гусяче правдиве, імпортоване і власного виробу — пре, дерте, ціле і мох, качаче ціле і мох, — готові подушки власного виробу; DMC нитки; стемповані річи; срібло Roger's; сведри; полотна на покривала; капи; можна і много инших річей до домового ужитку. — Все найлідшої якости і гарантоване. Пишіть по безплатний ілюстрований катальоґ до:
THE LIBERTY MDSE SALES CO.,
P. O. Box 152, Sta. D., New York City.

Др. Е. ТРОЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
49½ FIRST AVE., cor. 3rd ST.
NEW YORK, N. Y.
Роботу виконує солідно. Умірковані оплати. Платити можна ратами. Через 10 літ вивчив мене за пильне і виконування механічної роботи в обсягу дентистики.
Оглядини при помочі лучів Рентгена (X-Ray) даром.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНЕМАЄЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄЬ ПОХОРОНАМИ В YONKERS І ОКОЛИЦЯХ.
46 WASHINGTON STREET,
YONKERS, N. Y.
Tel.: Yonkers 3002.
Res. Tel. Nepperhan 1119.